Gemeente Midden-Delfland
Anna van Raesfeltstraat 37, Postbus 1, 2636 ZG Schipluiden
T (015) 380 41 11, F (015) 380 99 92
E gemeente@middendelfland.nl, I www.middendelfland.nl
cittaslow

Datum	28-5-2026
Nummer	2026-06-17
Datum commissievergadering	09-06-2026
Datum raadsvergadering	23-06-2026

Oplegger

Zaaknummer	1012527
Onderwerp	Aanvraag Vangnetuitkering BUIG 2025
Portefeuillehouder	W.J.W. Keijzer - Broers
Uiterste behandeldatum (met toelichting)	23-06-2026 De aanvraag moet voor 15 augustus 2026 worden ingediend bij de Toetsingscommissie.
Eerdere besluitvorming	
Samenvatting voorstel	Gemeenten ontvangen voor de financiering van de bijstandsuitkeringen van het Rijk het zogenaamde BUIG-budget. Sinds 2021 heeft Midden-Delfland meer uitgegeven dan van het Rijk is ontvangen. Voor het jaar 2025 voldoet Midden-Delfland aan de voorwaarden voor de vangnetuitkering, waarmee een deel van het tekort door het Rijk gecompenseerd wordt. Om voor compensatie in aanmerking te komen, moet de raad instemmen met uw verklaring over de genomen maatregelen om het tekort te reduceren. De meeste van die maatregelen vloeien voort uit het beleidskader re-integratie en participatie dat door de raad in oktober 2024 is vastgesteld.
Beslispunten	De gemeenteraad besluit om: 1. In te stemmen met de verklaring van het college over de genomen maatregelen tot kostenreductie op het aanvraagformulier voor de Vangnetuitkering BUIG 2025.
Bijlage(n)	Aanvraagformulier vangnetuitkering
Advies commissie	

Raadsbesluit	o Akkoord / o Niet akkoord	
	Opmerking:	
	Datum van besluit gemeenteraad:	
	Dr. W. Tieman griffier	F.I. Noordermeer – van Slageren voorzitter

Inleiding
Gemeenten ontvangen voor de financiering van de bijstandsuitkeringen van het Rijk het zogenaamde BUIG-budget. Sinds 2021 heeft Midden-Delfland meer uitgegeven dan van het Rijk is ontvangen. Voor het jaar 2025 voldoet Midden-Delfland aan de voorwaarden voor de vangnetuitkering, waarmee een deel van het tekort door het Rijk gecompenseerd wordt.

We zien dat het uitkeringenbestand stabiliseert; in 2025 is slechts beperkte groei geweest. Doordat we grotendeels gefinancierd worden op basis van uitgaven van 2 jaar geleden, zijn we nog niet gecompenseerd voor de stijging in 2024. We zien de eerste positieve effecten van het in 2024 door de raad vastgestelde beleidskader re-integratie en participatie. De volledige evaluatie daarvan verwachten we u kort na het zomerreces aan te bieden. Een analyse van de oorzaken en de voorgestelde maatregelen leest u terug in het bijgevoegde aanvraagformulier.

Om voor de Vangnetuitkering 2025 in aanmerking te komen gelden diverse voorwaarden. Een van de voorwaarden is dat de gemeenteraad instemt met de verklaring van het college over de genomen maatregelen om de kosten van bijstand terug te dringen.

Beoogd maatschappelijk effect
Het verkrijgen van een financiële compensatie voor het tekort op de bijstandsuitgaven over 2025.

Argumenten
1.1. Instemming van de gemeenteraad met de verklaring van het college is een voorwaarde om voor de Vangnetuitkering BUIG 2025 in aanmerking te komen.

1.2. Midden-Delfland voldoet aan de financiële voorwaarden om in aanmerking te komen voor de Vangnetuitkering 2025.
Gemeenten die tekortkomen op het BUIG-budget komen onder voorwaarden in aanmerking voor vergoeding uit de Vangnetuitkering. Het tekort moet groter zijn dan 5% van het definitief toegekende BUIG-budget. Daarnaast dient dit tekort te worden bezien in een meerjarenperspectief: er moet over de jaren 2022, 2023 en 2024 sprake zijn van een gecumuleerd tekort dat meer bedraagt dan 5%, berekend over het BUIG-budget dat definitief over 2025 is toegekend. Aan deze voorwaarden wordt voldaan.

Over 2025 bedraagt het tekort op de BUIG-uitkering € 236.775,- (7,2%). Op basis van de bovenstaande berekeningssystematiek verwacht komt Midden-Delfland naar verwachting in aanmerking voor een financiële compensatie vanuit de Vangnetuitkering ontvangt van € 35.670,-. Onder het kopje financiën leest u hoe dit bedrag berekend is.

Samengevat zijn er een aantal belangrijke oorzaken die ten grondslag liggen hieraan. Het uitkeringenbestand is licht gestegen, hoewel de stijging is afgevlakt ten opzichte van andere jaren. Daarnaast zijn er minder inkomsten verrekend op uitkeringen, waardoor de kostprijs ervan is toegenomen. Daarnaast maakt de financieringssystematiek (budget is gebaseerd op aantallen van 2023) dat we nog niet gecompenseerd zijn voor de stijging van het bestand in 2024. En hoewel de positieve effecten van het ingezette re-integratiebeleid zien (onder andere door stijging op de participatieladder) vraagt het aanzienlijke inspanningen om dat te realiseren.

1.3. De maatregelen die zijn genoemd in het aanvraagformulier leiden naar verwachting in de toekomst tot lagere bijstandsuitgaven.
In het aanvraagformulier zijn in onderdeel B verschillende maatregelen genoemd die bijdragen aan een reductie van het tekort.

De voornaamste maatregelen komen voort uit het beleidskader re-integratie en participatie dat u in oktober 2024 heeft vastgesteld. Onderdeel daarvan is de samenwerking met meerdere re-integratiebureaus, zodat inwoners zoveel mogelijk een passend traject geboden kan worden.
In 2025 en 2026 hebben we hier verder op ingezet en invulling aan gegeven, bijvoorbeeld door de start van het project Groei & Go. In dat project begeleiden we een groep inwoners met onder andere

een laag taalniveau en weinig werkervaring. Ook hebben we ingezet op het verder ontwikkelen van de vaardigheden van klantmanagers.

Ook op de rechtmatige verstrekking van uitkeringen zijn maatregelen genomen, zoals het verhogen van het budget voor handhaving. Daarmee verwachten we zeven extra cases op te kunnen pakken.

Kanttekeningen

1. Door de financieringssystematiek van het BUIG-budget zal Midden-Delfland naar verwachting in de toekomst vaker te maken krijgen met tekorten op de lasten van bijstandsuitkeringen.
Gemeenten ontvangen jaarlijks van het Rijk een budget voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen aan inwoners die daar recht op hebben. Bij de verdeling van de budgetten wordt gebruik gemaakt van een objectief verdeelmodel. Dat gaat uit van een aantal kenmerken die door een gemeente niet of moeilijk te beïnvloeden zijn. Voor kleine gemeenten met tussen de 15.000 en 40.000 inwoners geldt daarnaast dat ook gekeken wordt naar historische uitgaven. Ons inwoneraantal maakt dat die historische uitgaven fors meewegen.

De betalingssystematiek betekent ook dat als we in een jaar een verhoudingsgewijs laag bijstandsbestand hebben (bijvoorbeeld door extra maatregelen te nemen om de uitstroom te vergroten), dit resulteert in een lager BUIG-budget twee jaar later. Bij een stijging in het bestand – bijvoorbeeld door externe factoren als een economische crisis of een vluchtelingentoestroom - leidt dit dan weer tot een tekort op het budget.

Financiën

Onderstaande bedragen zijn onder voorbehoud van goedkeuring en definitieve vaststelling door de accountant. Er zullen naar verwachting geen (significante) wijzigingen zijn. Er is onderscheid te maken tussen de bedragen die alleen voor het BUIG-budget gelden en de bedragen die zijn opgenomen in de begroting.

BUIG-budget
De gemeente Midden-Delfland heeft over 2025 een BUIG-budget ontvangen van € 3.308.710,-. De werkelijke uitgaven aan uitkeringen zijn € 3.545.485,-.

Tekort: € 236.775,-

De hoogte van de (maximale) compensatie uit de Vangnetuitkering wordt als volgt berekend.

Het tekort ter hoogte van 5% van de toegekende BUIG komt volledig voor eigen risico van de gemeente: 5% van € 2.985.461 = **€ 165.435,-**

Het tekort tussen 5% en 10% van het definitief toegekende BUIG-budget wordt voor 50% vergoed.
Berekening: € 236.775,- - € 165.435,- = € 71,340 * 50% = **€ 35.670,-**

Vergoeding vangnetregeling: **€ 35.670,-**
Eigen risico gemeente: **€ 201.105,-**

Relatie gemeentebegroting
Voor de vangnetregeling wordt gekeken naar het verschil tussen de daadwerkelijke uitgaven in een jaar en de rijksbijdrage voor dat jaar. In ons begrotingsproces houden wij altijd al rekening met de verwachte daadwerkelijke uitgaven. Voor 2025 is derhalve in onze begroting al rekening gehouden met hogere uitgaven dan het rijksbudget. Het ontvangen bedrag wordt dan ook aangewend als dekking voor het tekort.

Communicatie en participatie

De meeste maatregelen vloeien voort uit het beleidskader re-integratie en participatie dat u in oktober 2024 heeft vastgesteld. Daarover heeft de Adviesraad Sociaal Domein geadviseerd. Bij de evaluatie van het beleidskader worden ook inwoners betrokken.

Vervolgstappen

Vervolg aanvraagprocedure

Na uw instemming van de gemeenteraad zal het aanvraagformulier worden ingediend bij de Toetsingscommissie Vangnet Participatiewet. Zij toetsen de aanvraag alleen procedureel en geven geen inhoudelijk oordeel. De Toetsingscommissie brengt advies uit aan de minister voor Werk & Participatie. Hij neemt in het laatste kwartaal van dit jaar het definitieve besluit.

Vervolg re-integratiebeleid en evaluatie

Het beleidskader re-integratie en participatie uit 2024 loopt tot einde dit jaar en wordt momenteel geëvalueerd. We verwachten u deze evaluatie in september 2026 aan te bieden.

Reactie college op commissiebehandeling